



# POLET

GLASILO KRŠČANSKE DELAVSKE MLADINE

MLADINSKA ZVEZA  
J.S.Z. - LJUBLJANA

PRILOGA „DELAVSKI PRAVICI“, 18. APRILA 1935

*Večni DELAVEC je trpel in dotrpel.*

*In v treh dneh je s svojo močjo od mrtvih vstal.*

*Skrivnost in veličina, ki je ne bomo nikdar doumeli...*

*In v prazniku Vstajenja Vam kličemo:*

*»Vstanite bratje! Prihaja čas, ko bo misel, vsejana v naša srca, ozcvetela, rodila in obrodila!*

*Vstanite, da gradimo sebe in druge, da vstanejo za nami množice trpečih, ki v temi iščejo stezo, ki vodi navzgor k Luči!*

*Vstanite in v nezdržnem poletu naj procesija delavske mladine hiti proti soncu, proti svetlim vzorom našega stremljenja!*

*Vstanite iz grobov neodločnosti, dvignite se z lastno močjo, in tisti, ki Vas hočejo imeti pokopane, se bodo prestrašili in razbežali, kot svojčas rimski vojaki!*

*Vstanite, in pohitite v nezdržnem poletu z nami in za nami!*

*Naša pota so jasna, toda strma. A smo mladi in silni in ne bojimo se težav, ker vemo, da hodimo kvišku!«*

*Z besedo in dejanjem si bomo utirali pot v našem stremljenju: Graditi delavsko kulturo in doseči podvig proletarskega človeka na osnovnih temeljih naše miselnosti, da bomo lahko dajali Bogu, kar je božjega in človeku, kar je človeškega.*

*Pred nami blestijo vzorniki, ki so v trpljenju in delu bili poveljanci, nad vsemi pa lebdi belo telo Križanega, razpetega na črnem lesu. Šele ko je bil križan, je zavladal z edino besedo:*

*»LJUBITE SE MED SEBOJ!«*

*Moč njegove ljubezni je osvojila srca in zaplamenela, da je preobrazila rodove.*

*In po Njegovi sledi pojde naša pot.*

B. I.

**Članstvu Mladinske zveze JSZ in njenim prijateljem želimo blagoslovljen praznik Vstajenja!**

**Centralni odbor Mladinske zveze JSZ**

# Regulator dela

Današnja mladina hoče dela in udejstvovanja. Največji greh današnje dobe in družbe je, da mladini ne da dela, da je ne pusti sodelovati v gospodarstvu, oblikovanju družbenega reda, k soustvarjanju kulture. Maščevanje — nujne zle posledice — ne bodo izostale in bodoči rodovi bodo hudo trpeli za grehe sedanje družbe.

Stojčca voda se usmradi, počivajoči plug zarjavi. Prav tako človek. Človek pa ni le mrtva reč, ki se nadomesti z drugo, človek je živ organizem, je snujoči duh, ki ustvarja iz sebe za sebe in za družbo. Mlad človek pa snuje in ustvarja vedno. Če to snovanje ni vidno takoj, bo vidno po poznejših rezultatih na človeku samem in po posamezniku na družbi. To snovanje mladine pa ne najde v današnjih dneh rednega zaposlenja, ampak se v mladini zbira in kopiči, oplaja se s fantazijo in zahaja v revolucionarno, da, anarhistično smer, ki bo prej ali slej zbruhnila. Odtod toliko nezadovoljnosti v mladini sami. Dela hoče, sodelovanja hoče, ustvarjanja hoče, pa ga ne najde. In današnja družba gleda mladino le od strani in maje z glavami: »Iz te mladine ne bo nič dobrega.« A kdo je kriv? Vprav tisti, ki majejo z glavami, naši nepravni vzgojniki. Mladina pa bo dobra, ako bo njeno sodelovanje našlo čim več stvarnih polj, čim več prilike za udejstvovanje in čim močnejše činitelje za uravnavanje njene volje do dela in snovanja. Delo in kruh mora imeti mladina. A to ni vse, to še ni dosti. Kajti koliko jih je, ki se ne bi hoteli udejstvovati kakorkoli še po delovnem času? In zlasti za to delo, za to udejstvovanje je treba prilike in regulatorja, je treba privlačnosti in smeri.

To pa daje mladinska organizacija. Kdor hoče dobro mladino, kdor hoče delovno mladino, kdor hoče sposobno mladino, ta mora z vsemi močmi delati za mladinsko gibanje, za našo Mladinsko zvezo. Mladinska zveza je prilika za delo in udejstvovanje. Mladinska zveza je pa tudi regulator tega udejstvovanja in sicer v jedru, osnovah in metodah zdrav, dober in pravilno usmerjen regulator.

## Quo vadis...

Mednarodni urad dela je objavil statistiko brezposelnosti v kulturnih državah. Vseh brezposelnih je okrog 25 milijonov, med temi je ena četrtina mladine pod 25 leti (6-7 milijonov).

Porazna je naslednja razpredelnica, ki kaže jasno vso grozo, ki lega na mladino.

Država	odst. vseh brezposelnih	je stavila le:
Nemčija	26,1%	pod 24 let
	julij 1933	
	18,8%	15-24 let
	le	
U. S. A.	27,6%	16-25 let
	april 1930	
Finska	33,3%	14-24 let
	oktober 1933	
Anglija	30,2%	pod 24 let
	1. 1931	
Madjarska	42%	15-25 let
	1. 1930	
Italija	41,5%	18-24 let
	1. 1932	
Norveška	27%	pod 25 let
	1. 1933	
Nizozemska	27,8%	16-25 let
	okt. 1933	
Švedska	33,7%	pod 24 let
	nov. 1933	
Švica	15%	14-24 let
	julij 1934	
CSR	22,8%	
	februar 1933	

Iz Jugoslavije pa urad ni mogel dobiti točnih podatkov. Mislimo pa, da bi nas številke

Kaj bo iz te mladine, ki preživlja v strahotnih razmerah svoja zlata mladostna leta in »srečne« fantovske in dekliške čase?

Z grozo se vprašujemo: Quo vadis, Europa?

## Iz centrale

Vsem članom M. Z. je namenjena ta vsakomesečna priloga Pravice. »Polet kršč. delavske mladine« smo ga imenovali. Naj bi bil v njem res odraz našega dela, naj bi bil ognjišče, odkoder bomo črpali novih moči za naše odgovorno delo. Vsak član naj ga pazno prebere in članke na sestankih predebatirajte. Kukšen bo list in kako bo z njim, ne bomo govorili. Le tega se zavedajte, da bo tak, kakršnega boste hoteli vi, ker nimamo podpor in ne plačujemo honorarjev. Če boste vi točni v plačevanju članarine, bo tudi priloga redno izhajala; kakor globoko in tehtno boste posegli v delo, tako globok bo list. Na delo tovariši, da bomo uspešno prodirali po naši poti!

## Mladina poroča

Mladinski odsek v Celju ustanovljen!

To ni formalnost. To je dokaz dela in volje! Spoznanje mladih, da so poklicani k graditvi nove stavbe, stavbe pravičnosti in poštenja, to spoznanje je dobilo svojo končno obliko v mladinskem odseku. Prav tako! Ti tovarišica in ti tovariš, ki si z doslednostjo svojih misli pristopil v vrsto borecev za socialno pravičnost — pozdravljen! Kakor število starejšega delavstva, tako tudi mi mladi verjamemo v dvig od krivic samo svojim močem. To, kar bomo sami naredili, to bo edino nam vsem koristilo, kajti obljub, ki dežujejo že čez deset let, smo vsi sili, vse to ni ničesar prineslo in danes je postalo vse to le še golo norčevanje! **Delavska mladina, veruj v svoje sile, ne odmikaj se od tega najvažnejšega svojega poslanstva,** ki je tesno združeno s tvojim življenjem samim! Kakor smo ponosni na eni strani na vse naše stremljenje, prav tako moramo iti na delo med one, ki prav tako životarijo iz dneva v dan, ki je morda brezposeln, ki vidi in godrnja čez kapitalistično družbo, a v svoji slepoti ne najde ali noče najti poti v delavsko organizacijo: O slepote! V svoji domišljivosti ostane podzavestno pokorni sluga do »višjih«, v svoji slepoti se izgublja nad vsakdanjimi igrami, ki so razpredene vsenokoli. In vendar je za nj kakor za nas vse ista pot: **strnjeno naprej po začrtanem. In začrtano? Delavstvo, ki si izgubljeno, ki te pehajo in izčrpavajo, ti boš imelo nekoč tudi pravico**

**Duplica.** Naša skupina Mladinske zveze se je že razvila v košato drevo, katero bo vzevelo in upamo, da bo

tudi rodilo obilen sad. Zavedamo se, da je treba mladini najprej nuditi pošteno razvedrilo, potem bo bolj sprejemljiva za pouk in izobrazbo. Pretekli mesec smo si ustanovili dramatični, pevski in tamburaški odsek. Vsak odsek je dobil sposobnega in agilnega načelnika. Ker pa smo v pomladnem času, se je po treh vajah sklenilo, da pevski odsek začne z nadaljnjimi vajami v zgodnji jeseni. Dobro pa že delujeta ostala odseka. Tamburašev nas je 25, imamo že tudi nekaj inštrumentov. Pri tem nam precej pomaga centrala »Mladinske zveze. Mnogo so tudi prispevali člani sami. Dramatični odsek pa je naštudiral krasno igro »Žrtev spovedne molčečnosti«, katero smo vprizorili na cvetno nedeljo ob pol 4 popoldne v cerkveni dvorani na Homcu. V maju pa mislimo izvesti družinski večer po programu centrale. Spored je zelo pester in namerjen družinam naših članov in prijateljev. Na to Vas že sedaj opozarjamo.

Volje pri nas ne manjka, samo težave in zapreke se nam povsod stavijo na pot. Toda naša mladina koraka mimo vseh zaprek, ker je vztrajna in se zaveda, da s tem postavlja temelje boljši bodočnosti.

## Delavska kultura

Delavski kulturni večer 24. marca 1935 v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice je potekel v znamenju smotrnega dela Mladinske zveze. — Pester program je pokazal vsa tista stremljenja, za katerimi gre MZ. Otvorili so tamburaši pod vodstvom tov. Pavliča, takoj za tem je sledila doživeto podana deklamacija: »Drejšnik Andrej govori« (Dežman). V kratkih besedah je potem tov. Bučar očrtal stališče delavstva napram umetnosti. Za tem je žel mnogo odobravanja tov. Petančič, ki je igral dve solo-točki na violini. Za trenutek razigrane volje je poskrbel tov. Novak z originalno in groteskno »Zabjo svatbo«. Deklamacija tov. Bulevčeve je pokazala vse hrepenenje delavskega otroka, ki hrepeni po domu in kruhu. Višek je pa dosegel večer, ko je g. Pavlič prevzel vse poslušavce s svojim brezhibnim baritonom, ko nam je ob spremljavi klavirja (p. France Ačko) zapel troje globoko naštudiranih pesmi. Zaključek so člani MZ dognano zakročili s Kuretovo zborna deklamacijo »Žar neba«. — Večeru so prisostvovali tudi tečajniki JSZ, ki so — kakor upamo — ponesli misli in delo celokupnega hotenja med svojece.



# Razgledi po naših skupinah

Zanimalo Vas bo, kako in kaj je po naših skupinah okrog. Kolikor smo mogli zbrati, dajemo naslednje poročilo. Če kje ni kaj objavljenega — so skupine same krive, ker nekatere ne dajo glasu od sebe, kaj počnejo.

**Celje.** Ustanovljena 27. marca 1935.

**Čemšenik.** Ustanovljena 3. febr. 1935. Članov 7.

**Duplica.** Ust. 13. jan. 1935. Članov 55. Sekcije: pevska, dramatska in tamburaška. Imeli so več članskih sestankov in uprizorili 1 igro (Zrtev spovedne molčečnosti).

**Kovor.** Ust. 27. jan. 1935. Članov 35. S kulukom delajo svoj oder. 2 seji in 3 sestanke.

**Kranj.** Ust. 28. marca 1935. Sekcije: dramatična, tamburaška, pevska, nogometna, hazena, alpinska.

**Križe.** Ust. 16. dec. 1934. Članov 57. Sekcije: dramatska, pevska. 4 sestanki, 4 seje. Uprizorili 6 iger in 1 delavski dan.

**Laško.** Ust. 20. dec. 1934. Članov 17.

**Ljubljana.** Ust. 29. dec. 1934. Članov 52. Sekcije: dramska, tamburaška, alpinska. Uprizorili: 6 iger in 1 del. kulturni večer; 1 javno predavanje; 5 druž. večerov in sestankov.

**Medija-Izlake.** Ust. 3. febr. 1935. Članov 22.

**Rečica pri Laškem.** Ust. 13. jan. 1935. Članov 10.

**Smartno pri Kranju.** Ust. 17. marca 1935.

**Zagorje.** Ust. 20. dec. 1934. Članov 34. Vsako soboto sestanki. Priredili več predstav.

**Centrala** je rešila in odposlala do slej 242 dopisov, napravila 38 obiskov po skupinah, izdala 5 okrožnic in imela 12 rednih sej.

Kaj pa počnete v Kočevju, D. M. v Polju, Hrastniku, Kor. Beli, Jesenicah, Novem mestu, Litiji, St. Vidu, Snebrjah, Stražišču?

Upamo, da bomo v prihodnji številki »Poleta« lahko podali lepše in ugodnejše razgleda, ker se boste zaspani zbudili, ko boste videli, da druge skupine lepo in z uspehom delujejo. Ti razgledi so sestavljeni po podatkih, ki izkazujejo 305 aktivnih članov. V resnici jih je pa več, ker skupine so zelo netočne. Če ne boste imeli zveze s centralo, bomo vlekli vsak na svojo stran in voz se ne bo nikamor zgenil. V slogi je moč — zato se čimprej oglasite. V kratkem bodo delegati centrale obiskali vse naše skupine.

Pri vsem pa pomislite, da smo v začetku, saj komaj pol leta obstojamo. Vsak začetek je težak, zato mora vsak posameznik tembolj potegniti, da bomo speljali čez začetne zapreke. Saj potem bo lažje in boljše, pa tudi lepše.

**Odbor MZJSZ v Ljubljani.**

## Nekaj navodil

Nekatere naše krajevne podružnice pozabljajo prijavljati pristojnim oblastem ustanovitvene sestanke (ustanovne občne zборе). Zato pozivamo vse te skupine, da ponovno skličejo ustanovitveni sestanek, na katerem naj se še enkrat formalno izvoli odbor. Prijavo pa je treba kolkovati s petimi dinarji. Prepis prijave pa pošljite na centralo MZ JSZ. Na centralo pošiljajte tudi prepise vseh ostalih prijav (prireditev, sestankov i. sl.).

21. člen pravil Mladinske zveze povzroča pri nekaterih skupinah nespoznanje. Ta člen namreč govori o premoženju krajevnih skupin, in pravi, da skupine ne morejo imeti svojega premoženja, temveč pridobivajo vse le za osrednje društvo.

Pravno je sicer lastnica vsega premoženja centrala MZ, ker krajevne skupine niso samostojne juridične osebe. Vendar pa centrala tega ne izvaja

dosledno. Centrala MZ pusti krajevnim skupinam njihovo premoženje v lastno uporabo in upravljanje. Zase zahteva le članarino in pristojnino.

Krajevne skupine naj naslavljajo vse dopise, ki se tičejo Mladinske zveze, na Centralo Mladinske zveze JSZ.

Tudi vsi ostali dopisi strokovnih skupin, ki se tičejo kulturnih zadev, prošnje za igre, deklamacije itd., naj se naslavljajo direktno na Centralo MZ JSZ.

**Kranj.** Mladinska zveza JSZ v Kranju sklicuje za torek 23. aprila ob 20 v knjižnici Ljudskega doma v Kranju, sestanek, na katerem bo važen referat o delavski kulturi. Vse članstvo vabimo, da se sestanka sigurno udeleži.

To prilogo nam bo mogoče izdajati le s sodelovanjem nas vseh. Posebno se bo treba potruditi, da bomo za »Delavsko Pravico« nabrali čim več oglasov in s tem omogočili redno izdajanje naše priloge.